

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Άδειες Υπαλλήλων

Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού_ Τμήμα Α΄

ΑΘΗΝΑ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

Δικαίωμα Κανονικής Άδειας

Από την ημερομηνία ορκωμοσίας του υπαλλήλου και για τους επόμενους δύο μήνες πραγματικής υπηρεσίας, δε γεννάται δικαίωμα κανονικής άδειας. Μετά το πέρας των δύο μηνών, και για τους επόμενους δέκα μήνες πραγματικής υπηρεσίας, γεννάται δικαίωμα για δύο ημέρες κανονικής άδειας ανά μήνα (αναλογία 20/10 ανά μήνα), έτσι ώστε με τη συμπλήρωση του πρώτου έτους πραγματικής υπηρεσίας ο υπάλληλος να θεμελιώσει δικαίωμα είκοσι ημερών κανονικής άδειας (παρ. 1 άρθ. 48 του ν. 3528/2007).

Μετά τη συμπλήρωση του ενός έτους πραγματικής υπηρεσίας, οι νεοδιόριστοι υπάλληλοι δικαιούνται, κατ' αναλογία του υπολειπόμενου χρόνου του ημερολογιακού έτους που απομένει, και πάλι είκοσι ημέρες κανονικής άδειας (αναλογία 20/12 ανά μήνα) (παρ. 2 άρθ. 48 του ν. 3528/2007).

Για κάθε επόμενο έτος απασχόλησης που ακολουθεί, χωρίς την ύπαρξη αναλογιών πια, το δικαίωμα της κανονικής άδειας επαυξάνεται κατά μία ημέρα, μέχρι τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου των είκοσι πέντε ημερών (εδάφιο β' παρ. 2 άρθ. 48 του ν. 3528/2007).

Στο ανώτατο κάθε φορά υπολογισμένο δικαίωμα προστίθεται κατά έτος, ως επιπρόσθετο, εκείνο της κανονικής άδειας των παραμεθορίων περιοχών, όπως ο νόμος ορίζει (παρ. 3 άρθ. 48 του ν. 3528/2007).

Στους υπαλλήλους που έχουν ήδη πραγματική δημόσια προϋπηρεσία δεν εφαρμόζεται η δικλείδα της δίμηνης αναμονής, τόσο για τον υπολογισμό όσο και για τη λήψη δικαιώματος κανονικής άδειας. Υπολογίζεται, ωστόσο, με βάση τα συνολικά έτη πραγματικής υπηρεσίας, το δικαίωμα της ετήσιας προσαύξησης που αναλογεί στον καθένα, και βέβαια, κατ' αναλογία υπολογίζεται το δικαίωμα κανονικής άδειας που γεννάται μέχρι την συμπλήρωση εκείνου του ημερολογιακού έτους της τοποθέτησης και της ανάληψης υπηρεσίας.

Δικαίωμα Αναρρωτικής Άδειας

Το δικαίωμα αναρρωτικής άδειας είναι συνάρτηση των ετών υπηρεσίας του υπαλλήλου καθώς και της χρήσης αναρρωτικών αδειών που έχει γίνει κατά τα προηγούμενα έτη, με μέγιστο χρονικό διάστημα ελέγχου την πενταετία που προηγείται του έτους χρήσης αναρρωτικής άδειας (παρ. 1 άρθρο 54 του ν. 3528/2007). Σε κάθε περίπτωση ο μέγιστος χρόνος συνεχόμενης απουσίας του υπαλλήλου δεν μπορεί να ξεπεράσει τους 12 μήνες, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της ως άνω παραγράφου. Σε περίπτωση δε νοσήματος που χαρακτηρίζεται δυσίατο, το δικαίωμα αναρρωτικής άδειας του υπαλλήλου διπλασιάζεται (παρ. 3 άρθρο του ν. 3528/2007).

Οι νεοδιόριστοι υπάλληλοι, μέχρι να κλείσουν το πρώτο εξάμηνο πραγματικής υπηρεσίας, δικαιούνται μόνο τις βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες, ήτοι των οχτώ ημερών που ο κώδικας προβλέπει. Δύο ημέρες εκ του οκταήμερου δύναται να είναι με υπεύθυνη δήλωση, χωρίς όμως να επιτρέπεται η χρήση των δύο υπεύθυνων δηλώσεων κατά συνέχεια. Συνεχόμενο διάστημα γεννάται και όταν ανάμεσά τους παρεμβάλλεται Σαββατοκύριακο ή

αργία (παρ. 2 άρθρο 55 του ν. 3528/2007). Μετά την εξάντληση του οκταήμερου και πριν τη συμπλήρωση των έξι μηνών υπηρεσίας, ο νεοδιόριστος υπάλληλος που χρήζει αναρρωτικής άδειας δύναται να λάβει άδεια άνευ αποδοχών (παρ. 1 άρθ. 54 του ν. 3528/2007).

Η συμπλήρωση έξι μηνών υπηρεσίας λογίζεται ως έτος, οπότε από εκείνη τη στιγμή θεμελιώνεται δικαίωμα ενός μήνα αναρρωτικής άδειας, αφαιρουμένων πάντα των ημερών που έχει γίνει χρήση σε βάθος πενταετίας(παρ. 1 άρθρο 54 του ν. 3528/2007).

Για κάθε έτος πραγματικής υπηρεσίας οι υπάλληλοι θεμελιώνουν δικαίωμα ενός μηνός αναρρωτικής άδειας, δηλ. έχουν δικαίωμα για μήνες αναρρωτικής άδειας αντίστοιχα με τα έτη πραγματικής υπηρεσίας τους, με πλαφόν χρήσης τους δώδεκα μήνες σε περίπτωση αδιάλειπτης απουσίας τους (στο χρόνο πραγματικής υπηρεσίας λογίζεται η συνολική τυχόν αναγνωρισμένη προϋπηρεσία καθώς και η τρέχουσα υπηρεσία των υπαλλήλων). Η έγκριση των εν λόγω αδειών εναπόκειται στον έλεγχο της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής (παρ. 3 του άρθρο 56 του ν. 3528/2007), ενώ η υπηρεσία δύναται αλλά και υποχρεούται να αποστείλει ελεγκτή ιατρό στην οικία υπαλλήλου που κάνει χρήση βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών κατ'εξακολούθηση (παρ. 3 και 4 άρθρο 55 του ν. 3528/2007).

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ασθένειας υπαλλήλου λόγω προβλημάτων κύησης, εφόσον εξαντληθεί το όποιο δικαίωμα αναρρωτικής άδειας, και μόνο τότε, δύναται να ενεργοποιηθεί η διάταξη της παρ. 3 του άρθρο 52 του ν. 3528/2007 (κανονική άδεια κυοφορίας), σύμφωνα με την οποία απαιτείται η προσκόμιση ιατρικής γνωμάτευσης από δημόσια μαιευτική/γυναικολογική κλινική με προσυπογραφή του/της Διευθυντή/ριας της μαιευτικής/γυναικολογικής κλινικής (Προσοχή! Όχι του διευθυντή ή του Διοικητή του νοσοκομείου).

Δικαίωμα Γονικής Άδειας

Άδεια για τη σχολική επίδοση των τέκνων δικαιούται ο γονέας του οποίου το τέκνο δεν έχει ξεπεράσει την ηλικία των δεκαοχτώ ετών και παρακολουθεί πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ήτοι πρωτοβάθμια εκπαίδευση, που περιλαμβάνει το νηπιαγωγείο και το δημοτικό, καθώς και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που περιλαμβάνει το γυμνάσιο και το λύκειο).

Για ένα τέκνο ο γονέας δικαιούται τέσσερις ημέρες, για δύο και άνω τέκνα δικαιούται πέντε ημέρες, ενώ αν τα τέκνα παρακολουθούν μαθήματα σε διαφορετική βαθμίδα εκπαίδευσης (ήτοι συνδυασμός πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας βαθμίδας), τότε υπάρχει προσαύξηση μίας ημέρας στο αρχικό δικαίωμα, φτάνοντας έτσι τις έξι ημέρες.

Επισημαίνεται ότι οι υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν τους υπαλλήλους να επισκέπτονται το σχολείο των παιδιών με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επίδοσης και μόνο. Επίσης, οι υπάλληλοι θα πρέπει να θέτουν υπόψη της υπηρεσίας τους αν το εν λόγω δικαίωμα θα το χρησιμοποιούν εξ ολοκλήρου οι ίδιοι ή αν θα το μοιράζονται με τον/τη σύζυγό τους, προσκομίζοντας είτε βεβαίωση εργοδότη του/της συζύγου τους είτε υπεύθυνη δήλωση του τελευταίου, όταν το πρώτο καθίσταται αδύνατο (π.χ. σε περίπτωση ελεύθερου επαγγελματία, κατάσταση ανεργίας κ.λπ.).

Η άδεια σχολικής επίδοσης δύναται πρωτίστως να χρησιμοποιείται τμηματικά σε ώρες αλλά και σε ολόκληρη ημέρα, εφόσον οι καταστάσεις αυτό απαιτούν. Σημειώνεται ότι ειδικά για τα τέκνα που παρακολουθούν τμήματα προνήπιου, προκειμένου να δικαιούνται την εν λόγω άδεια, οι γονείς θα πρέπει να προσκομίσουν στην υπηρεσία τους βεβαίωση του εκπαιδευτικού φορέα ότι το τέκνο παρακολουθεί πρόγραμμα νηπιαγωγείου ή άλλο πρόγραμμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης (παρ. 6 και 7 άρθρο 53 του ν. 3528/2007).

Δικαίωμα άδειας άνευ αποδοχών

Με σύμφωνη γνώμη του Προϊσταμένου της υπηρεσίας όπου υπηρετούν οι υπάλληλοι και εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν, δύναται να χορηγηθεί στον υπάλληλο άδεια άνευ αποδοχών μέχρι και ένα μήνα κατά ημερολογιακό έτος για σοβαρούς προσωπικούς λόγους. Η εν λόγω άδεια συνιστά χρόνο πραγματικής υπηρεσίας, καθόσον οι εισφορές που αναλογούν παρακρατούνται αναδρομικά από τη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης στον επόμενο μήνα της χορηγηθείσας άδειας (παρ. 1 άρθ. 51 του ν. 3528/2007).

Με γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου δύναται να χορηγηθεί άδεια άνευ αποδοχών συνολικής διάρκειας μέχρι και πέντε ετών, κατόπιν αιτήσεως του υπαλλήλου για σοβαρούς ιδιωτικούς – προσωπικούς λόγους (παρ. 2 άρθρο 51 του ν. 3528/2007).

Η παραπάνω άδεια χορηγείται υποχρεωτικά χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου όταν πρόκειται για ανατροφή τέκνου έως και οχτώ ετών και αφορά τους φυσικούς, τους θετούς και τους ανάδοχους γονείς (παρ. 1 άρθρο 53 του ν. 3528/2007).

Για υπάλληλο με έως δύο τέκνα ηλικίας έως και οχτώ ετών, οι τέσσερις πρώτοι μήνες της εν λόγω άδειας αποτελούν χρόνο πραγματικής υπηρεσίας για κάθε συνέπεια, για κάθε παιδί. Για τους δύο επόμενους μήνες εξ αυτών καταβάλλεται ο κατώτατος νόμιμος μισθός, ενώ για τους δύο επόμενους δεν υπάρχει καταβολή μισθού. Γονέας υπάλληλος με δίδυμα, τρίδυμα τέκνα κ.λπ. δικαιούται να λάβει άδεια άνευ αποδοχών με τον κατώτατο μισθό για δύο μήνες επιπλέον και με ανώτερο όριο τους τέσσερις μήνες, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί.

Γονέας με τρία παιδιά και άνω, και εφόσον το μεγαλύτερο τέκνο της οικογένειας έχει ανώτερο ηλικιακό όριο έως 18 έτη ενώ το μικρότερο τέκνο έχει ηλικιακό όριο έως 8 έτη, δικαιούται έως τρεις μήνες άδειας με πλήρεις αποδοχές, για κάθε τέκνο πέραν του δεύτερου. Ο τέταρτος μήνας αίτησης άδειας άνευ αποδοχών για κάθε τέκνο πέραν του δεύτερου λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για κάθε συνέπεια. Οι εν λόγω παροχές άδειας άνευ αποδοχών για λόγους ανατροφής τέκνου αντλούνται από το συνολικό δικαίωμα της άδειας άνευ αποδοχών του αρθ. 51 παρ. 2 και δεν δύνανται να ξεπεράσουν αθροιστικά τα πέντε έτη.

Υπάλληλος που έχει σύζυγο που υπηρετεί στο εξωτερικό σε ελληνική υπηρεσία του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα ή σε υπηρεσία ή φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνή οργανισμό στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, δικαιούται να πάρει άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι έξι έτη συνεχώς ή και τμηματικά, εφόσον έχει συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία.

Στον υπάλληλο που αποδέχεται θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, χορηγείται μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι πέντε έτη, η οποία μπορεί να παραταθεί με την ίδια διαδικασία για ακόμα μία πενταετία. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος δεν εμφανιστεί να αναλάβει καθήκοντα μέσα σε δύο μήνες από τη λήξη της εν λόγω άδειας, θεωρείται ότι παραιτήθηκε αυτοδικαίως από την υπηρεσία. Κατά τη διάρκεια της άδειας αυτής, ο υπάλληλος υποχρεούται να καταβάλλει τις νόμιμες κρατήσεις για κύρια και επικουρική ασφάλιση, καθώς και στα ταμεία πρόνοιας (παρ. 4 και 6 άρθρο 51 του ν. 3528/2007).

Η χρήση της άδειας άνευ αποδοχών μπορεί να γίνει και με μείωση μέχρι και 50% είτε της ημερήσιας απασχόλησης είτε των εργάσιμων ημερών, για χρονική διάρκεια μέχρι πέντε έτη συνολικά. Η εν λόγω άδεια μπορεί να αξιοποιηθεί είτε για λόγους ανατροφής τέκνου ηλικίας έως 8 ετών χωρίς τη γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου είτε για άλλους λόγους με γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου (παρ. 1Α άρθρο 51 του ν. 3528/2007).

Σημειώνεται ότι όλες οι άδειες άνευ αποδοχών εκδίδονται μόνο από την Κεντρική Υπηρεσία. Η χορήγησή τους δεν μπορεί να έχει αναδρομικό χαρακτήρα και ως εκ τούτου η διαδικασία της αίτησής τους θα πρέπει να γίνεται συντονισμένα και έγκαιρα μέσω της υπηρεσίας όπου υπηρετεί ο εκάστοτε υπάλληλος προς την Κεντρική Υπηρεσία. Επιπρόσθετα, η χορήγηση άδειας άνευ αποδοχών στους υπαλλήλους συνεπάγεται τη μη άσκηση άλλων παράλληλων καθηκόντων με αμοιβή κατά το διάστημα της αποδέσμευσής τους από την υπηρεσία τους με τους παραπάνω τρόπους (εξαιρέση αποτελεί η άδεια άνευ αποδοχών λόγω συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα ή εφόσον έχει κατατεθεί παράλληλα αίτηση στο υπηρεσιακό συμβούλιο άσκησης ιδιωτικού έργου από τον υπάλληλο).

Δικαίωμα άδειας μητρότητας, άδειας ανατροφής

Υπάλληλοι που με την ανάληψη της υπηρεσίας τυγχάνουν να τελούν σε κατάσταση κύησης, λοχείας ή να έχουν δικαίωμα χρήσης άδειας ανατροφής λόγω του ότι το τέκνο τους είναι κάτω των τεσσάρων ετών δύναται να λάβουν το αντίστοιχο δικαίωμα ή τυχόν υπολειπόμενο αυτού κατά τα άρθρα 52 και 53 του ν. 3528/2007. Σημείο αναφοράς για τη χορήγηση της άδειας κύησης αποτελεί η Π.Η.Τ. (πιθανή ημερομηνία τοκετού), ενώ για τη χορήγηση της άδειας λοχείας η ημερομηνία γέννησης του τέκνου, σε συνάρτηση με την ημερομηνία ορκωμοσίας του υπαλλήλου. Για τη χορήγηση της άδειας ανατροφής, απαραίτητο στοιχείο αποτελεί η ημερομηνία γέννησης του τέκνου, η ηλικία αυτού σε συνδυασμό με την τυχόν χρήση αντίστοιχων δικαιωμάτων κατά το διάστημα προ της ημερομηνίας ορκωμοσίας του υπαλλήλου από τον δικαιούχο γονέα του τέκνου. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν χρήση των εν λόγω δικαιωμάτων από τον υποψήφιο σε διορισμό υπάλληλο σε προγενέστερο χρόνο (ακόμα και η λήψη επιδομάτων για τα εν λόγω δικαιώματα, όπως το επίδομα κύησης και λοχείας από τους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς) λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες υπηρεσίες προς αποφυγή διπλής απολαβής του ίδιου δικαιώματος από τον/την δικαιούχο.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση θετού ή ανάδοχου γονέα το ηλικιακό όριο για το δικαίωμα της άδειας ανατροφής του τέκνου αυξάνεται έως την ηλικία των 8 ετών, ενώ δικαιούχοι στην άδεια ανατροφής είναι και οι γονείς που απέκτησαν τέκνο μέσω της διαδικασίας της παρένθετης μητρότητας.

Διαφοροποίηση υπάρχει, επίσης, ως προς τον υπολογισμό του δικαιώματος της άδειας ανατροφής όταν συντρέχουν οι συνθήκες άγαμου ή χήρου ή διαζευγμένου ή με αναπηρία άνω του 67 % γονέα, καθώς και όταν υπάρχει πολύδυμη κύηση ή απόκτηση τέκνου πέραν του τρίτου. Ομοίως, διαφοροποίηση υπάρχει στον υπολογισμό του δικαιώματος άδειας λοχείας σε περίπτωση πολύδυμης κύησης ή σε περίπτωση απόκτησης τέκνου πέραν του τρίτου, όπως οι διατάξεις των άρθρων 52 και 53 του ν. 3528/2007 ορίζουν.

Τέλος, σε υπαλλήλους που υιοθετούν τέκνο, καθώς και σε υπαλλήλους που γίνονται ανάδοχοι γονείς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του ν. 4538/2018, χορηγείται άδεια τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές εντός του πρώτου εξαμήνου μετά την περαίωση της διαδικασίας της υιοθεσίας ή της αναδοχής αντίστοιχα, εφόσον το τέκνο είναι ηλικίας έως οκτώ ετών. Ένας μήνας από την άδεια αυτή μπορεί να καλύπτει απουσία του υπαλλήλου κατά το προ της υιοθεσίας ή της αναδοχής διάστημα. Στους γονείς που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, κατά το άρθρο 1464 Α.Κ., χορηγείται άδεια τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές αμέσως μετά τη γέννηση του τέκνου.

Δικαίωμα ειδικών αδειών, εκπαιδευτικής άδειας, άδεια επιμορφωτικού χαρακτήρα, άδεια εξετάσεων:

Οι ειδικές άδειες που προβλέπονται στα άρθρα 50 και 53 του ν. 3528/2007 (άδεια γάμου, πένθους, συμμετοχής σε δίκη, άσκηση εκλογικού δικαιώματος, άδεια γέννησης τέκνου, ειδική άδεια είκοσι δύο ημερών για περιοδική νοσηλεία, ειδική άδεια έξι ημερών επιπλέον της κανονικής, άδεια αιμοδοσίας, υπηρεσιακή άδεια αναπλήρωσης με αποδοχές, άδεια ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, άδεια γυναικολογικού ελέγχου, άδεια ασθένειας τέκνων, άδεια μη προσέλευσης λόγω καιρικών συνθηκών, άδεια ανωτέρας βίας, άδεια για νεοπλασίες σε σύζυγο ή τέκνο, άδεια προγεννητικού ελέγχου, άδεια σχολικής επίδοσης κ.ά.) εφαρμόζονται και στους νεοδιόριστους, όταν συντρέχουν βεβαίως οι προϋποθέσεις που οι κείμενες διατάξεις κάθε φορά ορίζουν.

Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης χορηγείται ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου και μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, εφόσον όμως ο υπάλληλος έχει συμπληρώσει τη δοκιμαστική υπηρεσία (άρθρο 58 του ν. 3528/2007).

Άδειες μικρής χρονικής διάρκειας χορηγούνται υποχρεωτικά, για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους, μετά από αίτησή τους, σε υπαλλήλους που μετέχουν σε διαγωνισμούς για να πάρουν υποτροφία ή να εισαχθούν στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή για να επιλεγούν για φοίτηση σε κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών ή για συμμετοχή τους σε συνέδρια, σε αντικείμενα που

ενδιαφέρουν την υπηρεσία. Απαιτείται η γνώμη του άμεσου προϊστάμενου για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας (άρθρο 59 του ν. 3528/2007).

Η άδεια εξετάσεων ανέρχεται σε δεκατέσσερις ημέρες ανά ημερολογιακό έτος και χορηγείται συνεχώς ή τμηματικώς κατά την εξεταστική περίοδο που ζητά ο ενδιαφερόμενος που έχει την ιδιότητα σπουδαστή-φοιτητή. Δύναται να γίνει χρήση σε συνέχεια μέχρι και δύο ημέρες για κάθε ημέρα εξετάσεων, ενώ χορηγούνται για το χρόνο φοίτησης του υπαλλήλου και μέχρι δύο το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη αυτού (άρθρο 60 του ν. 3528/2007) .